

JAARVERSLAG 2010

Inhoud

1.	Voorwoord	3
2.	Bestuur en organisatie.....	4
3.	Projecten in Nepal.....	5
a.	Biogasinstallaties.....	5
b.	Toiletten en improved cooking stoves (ICS).	5
c.	Scholen.....	6
4.	Monitoring	7
5.	Fondsenwerving en promotie in Nederland	8
6.	Financieel	10
7.	Toelichting op financiële overzichten.....	13

1. Voorwoord

2010 een jaar van successen en van teleurstellingen; een jaar van bouwen en realiseren en van heroriëntatie.

Ook nu weer bleek, dat hulp geven ingewikkeld is, dat het zonder betrokkenheid van de Nepali niet lukt en dat het daarom beter is om met ze samen te werken dan ze 'alleen maar te helpen'. Niets doen is geen optie hoewel je daartoe wel geneigd zou zijn, als je over het beleid van onze regering hoort en ziet.

Omdat in de loop van 2010 steeds duidelijker werd, welke de gevolgen zouden zijn van de aflatende houding van de regering werden we ons er meer en meer van bewust, dat we verder zouden moeten op 'eigen kracht'. Blijven geven, blijven investeren in een land, dat onze steun zo hard nodig heeft bleef echter steeds ons uitgangspunt. Inventiever nog en op andere manieren, samen met de Nepali die nauwelijks kunnen bevatten, dat wij Westerlingen te lijden zouden hebben van recessies en crises. Wat wil je ook, als je dagelijkse struggle for life je doen en denken beheerst.

Tijdens een monitorbezoek in december 2010 slaagden we er in om – binnen de grenzen van het mogelijke – de eigen bijdrage van een Nepalees gezin bij de bouw van een toilet en een biogasinstallatie uit te breiden. De familie zorgt vanaf 2011 zelf voor de aanschaf en aanvoer van het benodigde zand. Een substantiële bijdrage die vooral een extra fysieke inspanning vergt.

In dit verslag leest u o.a. over de projecten, de fondsenwerving en promotie in Nederland en de financiële situatie. We wensen u veel leesplezier en danken alle sponsors, donateurs, helpers in meedenken en motiveren en, niet in de laatste plaats onze Nepalese uitvoerders, voor hun bijdragen in welke vorm dan ook.

Vlissingen, december 2011

Stichting Ramro

J.A. Zanders, voorzitter

2. Bestuur en organisatie

Het bestuur van Stichting Ramro bleef ongewijzigd en is als volgt samengesteld:

Jos Zanders	voorzitter/secretaris
Anja Meerman-van de Repe	penningmeester
Ben Kruk	bestuurslid

Formeel bestaat het bestuur uit drie onafhankelijke personen. Daarnaast zijn ook Toob Meerman en Anneke Daane nauw betrokken bij de activiteiten van de Stichting. In bestuursvergaderingen heeft Toob de rol van adviseur en Anneke die van secretaris en adviseur. Sjef van den Broek en Heleen van Vlaardingen zijn vrijwilligers, wiens hulp op allerlei vlak inmiddels onontbeerlijk is geworden. Mede dankzij de vakkundige hulp van John Koolwijk kwam ook de vierde financiële jaarrekening van Stichting Ramro tot stand.

Het bestuur in Nederland kwam twee keer formeel in vergadering bijeen, t.w. op 22 januari en op 2 oktober. Tussentijds werd echter veelvuldig per email en telefoon en tijdens andere bijeenkomsten overlegd.

In de bestuursvergadering van oktober werd het jaarverslag 2009, inclusief het financieel jaarverslag vastgesteld.

In het verslagjaar verschenen 2 nieuwsbrieven, die digitaal werden verzonden aan een (steeds groeiend) aantal donateurs en geïnteresseerden. Daarnaast werden veel nieuwsitems geplaatst op de website (www.ramro.nl).

Stichting Ramro wordt in Nepal vertegenwoordigd door de heren Rajman Tamang en Biku Lal Tamang. Zij zijn respectievelijk constructiemanager en programmacoördinator. Zonder hun inzet en die van de leden van de Project Management Committees (PMC's) zou de voorbereiding en realisatie van projecten niet mogelijk zijn.

Met een omvangrijk biogasproject (maar liefst 250 installaties werden in 2010 gebouwd !) en een toilettenproject (573 stuks) nam het aantal projectdorpen toe. Voor het eerst werd buiten de VDC's Thulo Parsel en Kusheswar Dumja gebouwd, nl. ook in Boldephadiche, Kuruwas Chapakhori, Pokhari Narayansthan, Katunjebesi en Mangaltar.

Dat betekent ook, dat nieuwe PMC's werden gevormd, volgens de bestaande structuur, namelijk met 9 leden waaronder een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. De 9 leden vertegenwoordigen de 9 wards van ieder dorp. Het criterium dat in elke PMC ook vrouwen moeten deelnemen houden we aan en wordt steeds beter 'begrepen' door de lokale bevolking. De taken van de PMC's en hun rol in de dorpen, tijdens maar vooral ook na de bouw van biogasinstallaties en toiletten heeft de aandacht en krijgt vastere vormen naarmate meer ervaring wordt opgedaan met deze projecten.

De community based organisation (cbo) Shree Ramro Youthclub bewees ook in 2010 haar diensten. Financiële verantwoording werd afgelegd en voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring.

3. Projecten in Nepal

a. Biogasinstallaties

In 2010 werden 250 biogasinstallaties gebouwd verspreid over de dorpen Thulo Parsel (41), Kusheswar Dumja (46), Boldephadiche (8), Kuruwas Chapakhori (30), Pokhari Narayansthan (44), Katunjebesi (30) en Mangaltar (51).

Dankzij donaties van velen en de co-financiering door NCDO werden de benodigde financiële middelen bijeengesprokkeld. Door de contracten met NCDO (KPA 219443K) en de PMC's in de 7 dorpen werd alles keurig formeel geregeld. De hoeveelheid werk die gepaard ging met de bouw van alle 250 installaties laat zich nauwelijks beschrijven. Pas wanneer je dat met eigen ogen hebt gezien, kun je je daar een voorstelling van maken. Het begint met het graven van een enorme put in klei- en steenachtige ondergrond die groter is dan 6m³. Tegelijkertijd wordt van grote keien grint gebikt, handmatig, met een hamertje en wordt begonnen met de aanvoer van de overige materialen zoals zand, cement en de overige onderdelen van de installatie. Pas nadat alle materialen zijn verzameld en de put is gegraven komt de 'technician' eraan te pas. Die technician wordt geleverd door de uitvoeringsorganisaties All Nepal Biogascompany en Rastriya Gobargascompany, beide uit Banepa. Hij doet al het werk waaraan cement of beton te pas komt, waaronder het storten van de enorme koepel voor de reactor. Dat dit een nauwkeurig werk is spreekt voor zich; er komt immers methaangas vrij in de ondergrondse reactor en het is dus zaak, dat de installatie veilig wordt afgeleverd. Nadat de betonnen koepel klaar is en goed uitgehard, wordt de put weer volgestort met grond, klei en stenen en kan het vullen met mest beginnen. Na een aantal dagen (soms weken) komt het eerste gas vrij; meestal een feestelijk moment!

De bouw van de 250 installaties begon aan het eind van 2009. Dankzij het enthousiasme van de dorpsbewoners en dankzij de inzet van Biku Lal en Rajman werd het project afgerond in augustus 2010, kort na het regenseizoen. Op basis van de grondige rapportages van Biku Lal kon eind augustus worden gerapporteerd aan NCDO. Op 28 december 2010 ontvingen we het bericht van NCDO, dat de rapportages positief door hen waren beoordeeld en dat het project daarmee als afgerond kon worden beschouwd.

Helaas werd geen nieuwe projectaanvraag ingediend bij NCDO. Dit om de eenvoudige en zeer schrijnende reden, dat het NCDO per 1 januari 2011 het loket zou sluiten.

b. Toiletten en improved cooking stoves (ICS).

Zoals aangekondigd in ons jaarverslag over 2009 zou fase 2 van het project met Aqua For All (projectnummer L09035), betreffende de bouw van 415 toiletten in Kusheswar Dumja, in 2010 worden gerealiseerd. En zo gebeurde het ook. Voor de financiering van dit deel werd al in maart 2009 door tal van leerlingen van basisscholen op Walcheren gewandeld voor water. Hiermee werd in één klap het benodigde bedrag bijeengewandeld. Nadat fase 1 in de loop van 2009 succesvol was afgerond werd fase 2 in de eerste 9 maanden van 2010 ten uitvoer gebracht. Met het voorbeeld voor ogen van de 450 reeds gebouwde toiletten en

ICS, gingen de resterende families al vroeg in het jaar voortvarend en gemotiveerd aan de slag. Tijdens het project bleek ons, dat slechts 248 huizen nog niet beschikten over een toilet. Kennelijk had een aantal families zelf al het initiatief genomen om er een te bouwen. Andere gezinnen waren inmiddels verhuisd naar Kathmandu of elders en hadden dus geen behoefte aan een toilet. Zo konden van het totale budget, 145 toiletten in Thakle (VDC Mangaltar) worden gebouwd. Dit overigens met goedkeuring van Aqua For All. In oktober konden we, opnieuw op basis van gedegen rapportages uit Nepal van de hand van Biku Lal, onze eindrapportage indienen bij Aqua For All. In november ontvingen we de goedkeuring daarop van deze organisatie.

Gelijktijdig met de bouw van toiletten, werden ook in dit project bij alle gezinnen improved cooking stoves gebouwd. Dat wil zeggen, dat Ramro Nepal zorgde voor de instructies om een eenvoudige 'kleioven met rookafvoer' te bouwen en dat Stichting Ramro Nederland zorgde voor de organisatie van deze instructies en de aanschaf van een rookafvoer. Zo kan op een betrekkelijk goedkope manier worden voorzien in een goed alternatief om rookarm te koken. Dit vooruitlopend op, of ter compensatie van de bouw van een biogasinstallatie. Dit project werd volledig gefinancierd uit 'eigen' middelen.

Ook in 2010 en eveneens in samenwerking met Aqua For All, ging project L09068, van start. De helft van het totale contractbedrag werd gefinancierd uit de opbrengst van Wandelen voor Water 2010. De andere helft kwam tot stand door donaties van veel particulieren, kerken, verenigingen en anderen, waaronder het Umoja Fonds.

Dit omvangrijke project behelsde de bouw van 573 toiletten. Daarnaast werden evenzoveel Improved Cooking Stoves gebouwd. Ook deze ICS werden volledig uit 'eigen Ramro-middelen' betaald.

Toiletten en ICS werden gebouwd in twee VDC's, te weten Mangaltar (392 stuks) en Katunjabesi (181 stuks). Daar waar mogelijk werden de toiletten aangesloten op een biogasinstallatie. Dat kon bij 42 huizen in Katunjabesi en bij 51 in Mangaltar.

Met het aanbieden van eindafrekening en narratief verslag aan Aqua For All werd dit project formeel afgerond in april 2011. Na die datum zou ook de samenwerking met deze co-financier ten einde lopen omdat Nepal niet langer als focusland zou worden aangewezen.

c. Scholen

Nirmala Primary School in Thulo Parsel:

Zoals elk jaar bezochten we ook in 2010 de Nirmala School in Thulo Parsel. De school is in goede handen van de Franse stichting AUM Nepal en dat is duidelijk zichtbaar. Het gebouw en de inventaris worden goed onderhouden, het lesmateriaal en de lesmethoden voldoen aan de eisen die door de Nepalese overheid worden gesteld. Het lerarenkorps is op sterkte en de leraren die we spraken werken met plezier en enthousiasme. Een toonbeeld dus van hoe het we het graag zien.

Primary School in wardnr. 9 van Kusheswar Dumja:

Met het voorbeeld van Nirmala School in gedachten begonnen we al in 2007 met het maken van plannen voor het schooltje in wardnummer 9 van Dumja, beter bekend onder de naam Khane Gau.

Dat het niet mocht blijven bij plannen maken stond vast. Maar het vinden van een co-financier voor de bouw van de school in Khane Gau bleek niet eenvoudig. Gelukkig bleken Wilde Ganzen en de Kapucijnen Monniken bereid om als co-financiers op te treden.

Na ondertekening van de overeenkomst tussen Ramro en the Project Management Committee Kusheswar Dumja (eind december 2009) werd al snel begonnen met het echte werk, dat dankzij de ijver en motivatie van de betrokken dorpsbewoners, werd voltooid in december 2010. De school kon feestelijk worden geopend op 8 januari 2011, in aanwezigheid van Jos en Anneke, Sjef en Heleen en Elien Phernambucq. Dat de verf nog nat was en de schoolbankjes nog moesten worden binnengedragen, mocht de feestvreugde niet drukken. Inmiddels gaan ruim 120 kinderen dagelijks met plezier naar school. Hun nieuwe klaslokalen zijn ruim en licht en netjes ingericht. Dat geldt ook voor het kantoor van de leerkrachten, die overigens deels door de Nepalese overheid en deels door de dorpsbewoners worden betaald. In die wetenschap kan Ramro z'n taak in Khane Gau als afgerond beschouwen. Continuïteit is gewaarborgd, zowel op het gebied van onderwijs als op het gebied van onderhoud van het gebouw. Dat laatste is overgedragen aan het School Management Committee, gelijk met de opening op 8 januari 2011. Uiteraard zullen we het wel en wee van leerkrachten, leerlingen en management op de voet blijven volgen en waar nodig bijspringen.

4. Monitoring

Naarmate projecten worden afgerond en biogasinstallaties, toiletten en improved cookingstoves worden gebouwd, wordt het belang van monitoring steeds groter. In de jaren tot en met 2010 zijn in totaal 515 biogasinstallaties en 1473 toiletten en ICS gebouwd en is het onmogelijk geworden om de controle op gebruik en onderhoud zelf (door bestuursleden of vrijwilligers van Ramro) te blijven doen. Wel zijn we van mening, dat zo'n controle van groot belang is en blijft. Dat de 'oude' installaties en toiletten (ze dateren al uit 2006) goed onderhouden en adequaat gebruikt worden, is niet alleen belangrijk voor de families zelf, maar heeft ook een positieve uitstraling op mogelijk toekomstige gebruikers in de omgeving. Duidelijk is dat controle niet langer (alleen) door bestuursleden en vrijwilligers uit Nederland van stichting Ramro kan gebeuren. Daarvoor zijn de aantallen te groot geworden en het gebied te uitgestrekt.

Het is om die reden, dat we de taak van monitoring en reporting hebben neergelegd bij de lokale PMC's. Het is aan hen om jaarlijks alle installaties en alle toiletten te controleren op gebruik en onderhoud. Bij voorkeur moet die controle bij wijze van kruisbestuiving gebeuren. Dat wil zeggen dat een PMC-member uit wardnr. 1 bijv. de controle doet in ward nr. 9.

Naast de monitoring door PMC's wordt ook gecontroleerd door vrijwilligers en bestuursleden van Stichting Ramro. Structurele mankementen en veel voorkomende problemen worden zodoende aan de orde gesteld en waar mogelijk verholpen. Natuurlijk wordt ook lering getrokken uit deze fouten en problemen en wordt, in overleg met de uitvoeringsorganisaties (All Nepal Biogascompany en Rayasta) gewerkt aan 'productverbetering'.

5. Fondsenwerving en promotie in Nederland

Ook in 2010 werd met plezier en met veel succes aan fondsenwerving en promotie gedaan. Het enthousiasme van velen werkte aanstekelijk op anderen en zo kwam het dat diverse vrijwilligers de projectdorpen bezochten of plannen maakten voor een bezoek in de nabije toekomst. Zo was Elien Phernambucq voor een periode van 8 weken in Nepal. Veel van haar tijd spandeerde ze in 'onze' projectdorpen, waarbij ze o.a. de afronding van de bouw van de school in Khane Gau begeleidde.

Dankzij de medefinanciering door NCDO, Aqua For All en De Wilde Ganzen kon ook in 2010 worden bewerkstelligd, dat elke aan Ramro geschonken Euro werd verdubbeld. Helaas komt hieraan een einde in 2011.

De mogelijkheid om elke geschonken Euro ook fiscaal af te trekken, maakt doneren aan stichting Ramro extra aantrekkelijk. Natuurlijk blijft de belangrijkste motivatie om Ramro te ondersteunen, dat Nepal behoort tot de armste landen ter wereld en dat de projecten van Ramro 100% effectief zijn en in belangrijke mate bijdragen aan duurzaamheid en klimaatneutraal handelen.

Het is bijna onmogelijk om een volledige opsomming te geven van alle activiteiten m.b.t. fondsenwerving en promotie; bovendien bestaat daarbij het gevaar dat activiteiten (en dus mensen) vergeten zouden worden. We volstaan met het noemen van een aantal bijzondere of juist heel gewone:

- In maart wandelden opnieuw heel veel Walcherse en Zuid-Bevelandse kinderen mee in de sponsorloop 'Wandelen voor water', georganiseerd door Aqua For All. Dat het de laatste keer zou zijn, konden we toen nog niet vermoeden.
- In april ontvingen we, ook dit voor de laatste keer, een bijdrage van de Provincie Zeeland, geormerkt voor promotieactiviteiten. Het geld werd o.a. besteed aan nieuw foldermateriaal.
- In mei brachten de lentemarkten in Poppendamme en Renesse veel geld op en bleek dat Ramro's naamsbekendheid groter wordt, ook buiten Walcheren.
- Gedurende de hele zomer verkochten we Nepalese producten op zomermarkten en braderiën. O.a. de drie Maritieme Dagen in Vlissingen, opnieuw in samenwerking met de Vlissingse Kiwanis, brachten veel geld op. De spin-off van deze activiteiten op markten en braderiën is moeilijk meetbaar maar ongetwijfeld van groot belang.
- De Middelburgse Vrijmetselaarsloge La Compagnie Durable schonk de opbrengst van haar boekenmarkten regelmatig aan Ramro. Fijn, dat ZOZ, het tijdschrift voor doen-denkers van Omslag handel in tweedehands boeken nog steeds zo goed rendeert.
- Vanaf oktober werd ook Ramro actief op Twitter en in november verscheen een artikel over Ramro in ZOZ, het tijdschrift voor doen-denkers van Omslag.
- In november introduceerden we de Ramro Kerst- en Nieuwjaarskaart. Ze werden goed verkocht.
- Tijdens de adventsweken in december werd door de Hervormde Gemeente Sint Laurens aandacht besteed aan en geld ingezameld voor Ramro.
- Traditiegetrouw sloten we het jaar af met de Markt van Hoop in de Grote Kerk in Goes. Ondanks het slechte weer werden veel contacten gelegd en Nepalese spullen verkocht. Bas Crucq was er ook om z'n voorgenomen tocht naar Santiago, in mei 2011 te verkondigen. Die fietstocht zou in het teken staan van hoe kan het anders fondsenwerving voor Ramro.

Het gaat te ver om alle giftgevers persoonlijk te bedanken. Onze dank gaat uit naar een ieder die ons het vertrouwen gaf en de mogelijkheid om onze doelen in Nepal te realiseren.

6. Financieel

(bedragen in Euro's)

Balans per 31 december					
	2010	2009		2010	2009
<i>Vorderingen</i>			<i>Eigen vermogen</i>		
Subsidie Umoja	8.000		Bestemmingsvermogen per 1 januari	75.672	17.824
Subsidie Aqua For ALL	3.261	3.686	Exploitatie lopend jaar	-44.567	57.848
			Bestemmingsvermogen per 31 december	31.105	75.672
<i>Liquide middelen</i>			<i>Te betalen bedragen</i>		
Postbank	32	114	Nog te betalen markthuur		79
Spaarrekening Postbank	19.712	71.851			
Kas	100	100			
	<u>31.105</u>	<u>75.751</u>		<u>31.105</u>	<u>75.751</u>

Staat van inkomsten en uitgaven

	2010	2009
Inkomsten		
<i>Giften:</i>		
Biogas	26.679	15.021
Toiletten	30.887	21.995
School	3.536	5.151
Water		225
Algemeen	14.274	10.499
Subsidie provincie Zeeland	1.675	1.700
Totaal giften:	<u>77.051</u>	<u>54.591</u>
Uitgaven		
<i>Projectkosten:</i>		
Project toiletten 2010-4 L09068	32.637	
Project biogas 2010-2	53.361	
Project toiletten L09035	27.769	
Project school Khane Gau	10.000	
Project 2008-2 toiletten		809
ICS Dumja	2.321	1.355
	<u>126.088</u>	<u>2.164</u>
	-49.037	52.427
<i>Overige kosten en inkomsten:</i>		
Heffingen	27	27
Bankkosten	60	104
Promotie middelen	840	1.298
Inkopen Nepal tbv verkopen	699	1.390
Verkopen Nepal produkten	-5.605	-7.337
Rente ontvangst spaarrekening	-491	-903
Totaal uitgaven	<u>-4.470</u>	<u>-5.421</u>
Exploitatieresultaat	<u>-44.567</u>	<u>57.848</u>
	tekort	overschot

Bestemmingsreserve per 31 december 2010

<i>Biogas</i>	stand per 1 januari	26.099
	giften en subsidie 2010	26.679
	Project 2010-2	-53.361
	Reserve biogas per 31 december	<u>-583</u>
<i>Toiletten</i>	stand per 1 januari	21.186
	giften en subsidie 2010	<u>30.887</u>
		52.073
	Project 2010-4 L09068	-32.637
	Project L09035	-27.769
	Reserve toiletten per 31 december	<u>-8.333</u>
<i>School</i>	stand per 1 januari	5.883
	giften en subsidie 2010	<u>3.536</u>
		9.419
	Project Khane Gau 2009-1	-10.000
Reserve school per 31 december	<u>-581</u>	
<i>Water</i>	stand per 1 januari	275
	giften en subsidie 2010	<u>275</u>
Reserve water per 31 december	<u>275</u>	
Algemeen	stand per 1 januari	22.229
	giften en subsidie 2010	14.274
	Subsidie Provincie Zeeland	1.675
	Overige inkomsten en uitgaven exploitatie	<u>4.470</u>
		42.648
	Project ICS Dumja 2010-3	-2.321
	Reserve algemeen per 31 december	<u>40.327</u>
Totaal bestemmingsreserve per 31 december 2010	<u>31.105</u>	

7. Toelichting op financiële overzichten

Uit voorgaande cijfers blijkt dat het resultaat over 2010 een negatief saldo kent van € 44.567. Doordat voor € 126.088 aan projecten is besteed is het eigen vermogen ten opzichte van 2009 gedaald van € 75.672 naar € 31.105. Dit is natuurlijk prima; Ramro probeert zo veel mogelijk financiële middelen om te zetten in daadkracht in Nepal. Gesteld kan worden, dat we daarin in 2010 succesvol zijn geweest.

De inkomsten zijn in 2010 (€ 77.051) gegroeid ten opzichte van 2009 (€ 54.591). Een analyse hiervan zal in 2011 worden uitgevoerd, waardoor aan fondsenwerving in volgende jaren meer richting gegeven kan worden.

Niet te vermijden kosten (heffingen en bankkosten) werden beperkt tot een bedrag van € 87,00.

Omdat in voorgaande jaren werd geïnvesteerd in promotiemiddelen bleven de kosten daarvoor in 2010 tot een minimum beperkt. Datzelfde geldt voor de voorraden goederen t.b.v. marktverkopen e.d.

Het eigen vermogen per 31 december 2010 is uitgesplitst naar verschillende bestemmingsreserves. Dit om gelden per type project te reserveren voor komende jaren. Er bestaat vooral een algemene bestemmingsreserve. Besluitvorming over besteding hiervan vindt plaats tijdens bestuursvergaderingen.